

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 9Co/221/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5717210479
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 10. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Mejstřík
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2018:5717210479.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Mejstříka a členov senátu JUDr. Jozefa Turzu a JUDr. Jána Burika, v spore žalobkyne P. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX B. XXX proti žalovanému 1/ BENCONT COLECTION, a.s., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 47 967 692, zastúpenému spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Veronika Kubriková, PhD., s.r.o., so sídlom Martinčekova 13, 821 01 Bratislava a žalovanému 2/ ELBA, a.s., so sídlom Československej armády 264/58, 967 01 Kremnica, IČO: 31 615 651, o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, na odvolanie žalovaného 1/ proti rozsudku Okresného súdu Martin, č. k. 21Csp/154/2017-109 zo dňa 26. apríla 2018, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým určil neplatnosť Dohody o zrážkach zo mzdy, ako aj vo výroku, ktorým žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému 1/, potvrdzuje.

Rozsudok okresného súdu ponecháva vo výroku, ktorým súd žalobu voči žalovanému 2/ zamietol, ako aj vo výroku, ktorým žalovanému 2/ priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobkyni, nedotknutý.

Žalobkyňa má voči žalovanému 1/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1) Napadnutým rozsudkom súd určil, že Dohoda o zrážkach zo mzdy obsiahnutá v zmluve o úvere č. 5682361007 zo dňa 16.03.2007, uzavretá medzi žalobkyňou a právnym predchodcom žalovaného 1/ je neplatná, žalobu voči žalovanému 2/ zamietol. Žalobkyni priznal voči žalovanému 1/ právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu a žalovanému 2/ priznal voči žalobkyni právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2) Dospel k záveru, že dohoda o zrážkach zo mzdy, ktorá je súčasťou zmluvy o pôžičke, je nejasná a neurčitá, pretože neobsahuje výšku pohľadávky, ani jej špecifikáciu. Zo zmluvy o pôžičke vzniká viacero pohľadávok a to pohľadávka na vrátenie pôžičky, pohľadávka na zaplatenie úroku za poskytnutie pôžičky, pohľadávka na zaplatenie úrokov z omeškania a pohľadávka na zaplatenie poplatkov. Dohoda o zrážkach zo mzdy neobsahovala žiadnu identifikáciu zabezpečenej pohľadávky zo zmluvy o pôžičke, ani konkretizovaný právny dôvod. Dohoda o zrážkach zo mzdy je neplatná, pretože bola uzatvorená v rozpore s § 5a ods. 1 písm. a) Zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľov, pretože nebola uzavretá vo forme osobitnej listiny a spotrebiteľ nebol poučený o dôsledkoch jej uzatvorenia a nemal možnosť ju odmietnuť. Právny predchodca žalovaného 1/ Poštová banka, a.s. sa snažila vyhnúť súdnej kontrole zákonnosti spornej zmluvy o úvere tak, že nejasnú a neurčitú dohodu o zrážkach zo mzdy, ktorá bola súčasťou zmluvy o úvere, predložila zamestnávateľovi žalobkyne. Zamestnávateľ žalobkyne na základe tejto dohody zrážal dlh zo zmluvy o úvere vo výške, ktorú jednostranne určila banka v oznámení adresovanom zamestnávateľovi dlžníka. Znemožnenie súdnej kontroly zmluvných podmienok spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa

(žalobkyne). Súd o neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy rozhodol na základe troch dôvodov, z ktorých každý sám o sebe je dôvodom pre určenie, že dohoda o zrážkach zo mzdy je neplatná. Dohoda je neplatná, pretože je nejasná a neurčitá, pretože obchádza ustanovenia zákonov na ochranu spotrebiteľov a pretože je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP.

3) Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný 1/ a navrhol, aby súd rozhodnutie zmenil a žalobu zamietol alternatívne rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Namietal absenciu naliehavého právneho záujmu, nakoľko sa mala žalobkyňa domáhať vydania bezdôvodného obohatenia, pričom poukázal pri tom na rozhodnutia OS BA II, Krajského súdu v Trnave a OS Žilina. Pokiaľ išlo o samostatnú dohodu o zrážkach zo mzdy, žalovaný 1/ uviedol, že nie je možné predmetnú dohodu o zrážkach zo mzdy považovať za neurčitú, nakoľko výška zrážok zo mzdy, ktorá má zabezpečovať pohľadávku veriteľa, je vecou vzájomnej dohody medzi veriteľom a dlžníkom. Dohodnuté zrážky môžu byť len nižšie ako ustanovuje osobitný predpis. Súd prvej inštancie upozornil na to, že dohoda o zrážkach zo mzdy nebola individuálne dohodnutá, avšak žalovaný 1/ poukazuje na to, že Dohoda o zrážkach zo mzdy bola uvedená priamo v zmluve o úvere na prednej strane, pričom žalobca do samotnej zmluvy o úvere vpisoval údaje, je teda nepravdepodobné, že by predmetnú dohodu o zrážkach zo mzdy nečítal. Navyše, Dohoda o zrážkach zo mzdy bola upravená aj v samotných obchodných podmienkach, pričom v tejto súvislosti považuje za nevyhnutné poukázať aj na rozhodnutie Súdneho dvora zo dňa 09.11.2016 vo veci C-42/15. Zmluva o úvere nemusí byť nevyhnutne vyhotovená ako jediný dokument. Žalovaný 1/ v tomto poukazuje na skutočnosť, že zmluva o úvere obsahuje odkaz na Obchodné podmienky, Všeobecné obchodné podmienky ako aj na Sadzobník poplatkov a iné dokumenty Poštovej banky, a.s. (právny predchodca žalovaného 1/). Pričom nie len v samotnej zmluve o úvere, ale aj v obchodných podmienkach sa nachádzala predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy. V súvislosti s premlčaním dlhu žalovaný 1/ uvádza, že Ústavný súd Slovenskej republiky na verejnom zasadnutí pléna 7. februára 2018 rozhodol vo veci vedenej pod sp. zn. PL. ÚS 11/2016.

4) Žalobkyňa sa stotožnila s odôvodnením napadnutého rozsudku. Mala za to, že naliehavý právny záujem bol daný. Navrhla rozhodnutie potvrdiť.

5) Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal vec v rozsahu vymedzenom v podanom odvolaní (§ 379 CSP, § 380 ods. 1 CSP) a bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP) odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým určil neplatnosť Dohody o zrážkach zo mzdy, ako aj vo výroku, ktorým žalobkyňu priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému 1/, podľa ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil. Rozsudok vo výroku, ktorým súd žalobu voči žalovanému 2/ zamietol, ako aj vo výroku, ktorým žalovanému 2/ priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobkyňu, ponechal nedotknutý.

6) Pokiaľ išlo o skutkové zistenia, vyhodnotenie rozhodujúcich skutočností a právne posúdenie veci, v tomto smere sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi napadnutého rozhodnutia, ktoré v takomto prípade nie je potrebné opakovať (ust. § 387 ods. 2 CSP), keď ani zo strany odvolateľa neboli v priebehu odvolacieho konania tvrdené také skutočnosti, s ktorými by sa nevyporiadal súd prvej inštancie v dôvodoch napadnutého rozhodnutia.

7) Pokiaľ odvolateľ namietal, že na určení neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy nebol naliehavý právny záujem, s týmto názorom nebolo možné v danom prípade súhlasiť. Za určovaciu žalobu považuje súdna prax aj žalobu o určenie neplatnosti právneho úkonu, ako jeden z právnych prostriedkov ochrany spotrebiteľa. Naliehavý právny záujem žalobkyne na určení neplatnosti právneho úkonu je potrebné skúmať so zreteľom na individuálne okolnosti prípadu, predovšetkým so zreteľom na cieľ sledovaný podaním určovacej žaloby a konečný zmysel žalobkyňou navrhovaného rozhodnutia. V danom prípade zhodne s názorom založenom na judikatúre NS SR (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 18.11.2015 sp. zn. 8 Cdo 483/2014) mal odvolací súd za to, že naliehavý právny záujem je daný, nakoľko len určovacou žalobou sa môže odstrániť stav neistoty, v ktorom sa žalobkyňa nachádza, pretože len deklaroványm vyslovením neplatnosti predmetnej dohody môže následne argumentovať vo vzťahu ku svojmu zamestnávateľovi, aby ďalej neprevádzal zrážky z jeho mzdy. Navyše, určovanie neplatnosti predmetnej dohody sa odvíja od posúdenia neprijateľnosti tejto dohody ako zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve, na ktorom určení vyplýva naliehavý

právny záujem priamo zo zákona. Žalobkyňa v postavení spotrebiteľa má zákonné právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

8) Odvolací súd sa nestotožnil s názorom odvolateľa, že nie je možné predmetnú dohodu považovať za neurčitú, keďže zrážky zo mzdy sú vecou dohody medzi dlžníkom a veriteľom. Dohoda o zrážkach zo mzdy je zabezpečovacím prostriedkom peňažnej pohľadávky, ktorú uzatvára veriteľ so svojim dlžníkom. Dohoda o zrážkach zo mzdy musí byť uzatvorená určitým a zrozumiteľným spôsobom, čo znamená, že musí obsahovať označenie pohľadávky, o uspokojenie ktorej ide. V čase uzatvárania dohody o zrážkach zo mzdy musí byť zabezpečovaná pohľadávka presne a úplne konkretizovaná, inak by dlžník nemohol platne prejavíť vôľu uspokojiť pohľadávku veriteľa prostredníctvom tohto inštitútu. Aj keď je predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy súčasťou formulárovej spotrebiteľskej zmluvy, stále je uzatvorená v občiansko-právnom vzťahu, v ktorom majú podľa § 2 ods. 2 OZ zmluvné strany rovnaké postavenie. Veriteľ teda vo vzťahu k dlžníkovi nie je v pozícii nadradeného orgánu a neprislúcha mu právo jednostranne určovať druh a výšku pohľadávky, ktorá v budúcnosti vznikne a ktorá sa má realizovať formou zrážok zo mzdy v prospech veriteľa. Výška pohľadávky síce môže mať oporu priamo v zmluve, ale pri zmluve so zmluvnými podmienkami, ktoré neboli predmetom posúdenia súdu alebo inej objektívnej inštitúcie, je relevantné ex offio súdne preskúmanie práve z dôvodu nebezpečenstva, že spotrebiteľ zmluvné podmienky nedokáže vyhodnotiť. V čase uzatvorenia zmluvy už preto musí dlžník, o to viac v postavení spotrebiteľa, vedieť pohľadávku akého druhu zabezpečuje a aká je jej konečná výška. V opačnom prípade by bol nastolený nerovnovážny stav v prospech veriteľa, ktorý by si mohol autoritatívne určiť výšku pohľadávky, pričom by mu nič nebránilo do sumy pohľadávky zahrnúť aj čiastky, ktoré prípadne neboli riadne dojednané v zmluve, od ktorej sa odvodzuje uzatvorenie dohody o zrážkach zo mzdy.

9) Ak teda nie je určito a zrozumiteľne v dohode o zrážkach zo mzdy vyčíslená pohľadávka, ktorá sa má zabezpečiť, môže vzniknúť situácia, že veriteľ si bez akýchkoľvek možností dlžníka na obranu uplatní pohľadávku vo výške, na ktorú by nemal pri náležitej súdnej kontrole nárok v plnom rozsahu. V spotrebiteľských právnych vzťahoch nie je vylúčené, aby si veriteľ zabezpečil svoju pohľadávku dohodou o zrážkach zo mzdy. Tieto právne vzťahy sú charakteristické tým, že dodávateľ je vo výhodnejšom postavení, lebo má nesporne odbornú prevahu nad spotrebiteľom, ktorému poskytuje svoje služby, preto je dôvodné od dodávateľa očakávať, že vo vzťahu k spotrebiteľovi bude vystupovať poctivo. V prípade, že zabezpečená pohľadávka v dohode o zrážkach zo mzdy nie je presne a úplne konkretizovaná, bez konkrétneho vyčíslenia tejto zabezpečenej pohľadávky sa potom od spotrebiteľa de facto vyžaduje uhradenie plnení, o ktorých spotrebiteľ nebol pred uzatvorením dohody preukázateľne informovaný, ktorých úhrada nebola upravená v zmluve a zároveň plnení, s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzatvorením zmluvy, čo Občiansky zákonník v ustanovení § 53 ods. 4 písm. a) a v) považuje za neprijateľné podmienky v spotrebiteľských právnych vzťahoch. V prejednávanej veci dohoda o zrážkach zo mzdy neobsahovala konkrétnu výšku pohľadávky, ktorá má byť zabezpečená. Hrubá nerovnováha je daná z tohto dôvodu tým, že veriteľovi umožňuje svojvoľné určenie výšky dlhu a postihnutie majetku spotrebiteľa, k čomu došlo aj v tomto prípade.

10) Odvolací súd sa preto jednoznačne stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že dohoda o zrážkach zo mzdy je neplatná, pretože je neurčitá a nejasná a tak ako je upravená, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

11) O trovách odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 396 ods. 1 CSP, § 255 ods. 1 CSP, nakoľko žalobkyňa mala v odvolacom konaní úspech, má nárok aj na náhradu trov odvolacieho konania voči odvolateľovi.

12) Toto rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).